

Jyrki Kasvi vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (15 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus leikkaa 15 miljoonan euroa joukkoliikenteen palvelujen ostosta ja kehittämisestä. Budjettiehdotuksessa 13,5 euroa miljoonaa leikkauksista kohdentuu junaliikenteen osto- ja velvoite-liikenteeseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö ei 27.3.2016 alkaen enää osta liikennettä reiteillä Joensuu—Nurmes, Tampere—Keuruu ja Jyväskylä—Haapamäki—Seinäjoki. Pieksämäki—Joensuu-reitti lyhennetään reitiksi Pieksämäki—Varkaus. Junavuorot vähenevät reiteillä Riihimäki—Lahti, Hanko—Karjaa, Kouvola—Kotkan satama ja Kajaani—Oulu. Lisäksi VR:lle asetettuun velvoitelii-kenteeseen tulee yksittäisiä junavuoroja koskevia muutoksia. Helsingin seudun lähiliikenteessä Karjaan ja Helsingin välillä liikennöivä Y-juna lopetetaan ja H- ja R-junat yhdistetään yhdeksi R-linjaksi. Junien pysähtyminen Purolan ja Nuppulinan asemilla lakkaa.

Lakkautettavilla vuoroilla tehdään yhteensä 550 000 matkaa vuodessa. Junaliikenne loppuu kokonaan 28 asemalla.

Hallitus on ilmoittanut, että lakkautettavien junavuorojen reitit avataan kilpailulle. On kuitenkin hyvin epätodennäköistä, että valtion tukemille reiteille olisi tulijoita markkinaperusteisesti. Liikenneministerinkin mukaan mahdolliset uudet toimijat käytännössä aloittaisivat vasta ensi vuoden lopussa.

Maaliskuussa 2016 voimaan tulevat muutokset pakottavat matkustajat turvautumaan yhä useammin yksityisautoiluun, sillä osalla nykyisistä yhteysväleistä bussiliikenne on käytännössä katsoen olematonta. Liikenteen hiilidioksidipäästöt ja muut haitat tulevat lisääntymään.

Junavuorojen lakkauttamisen seurauksena vaarantuu myös liikkumisen tasa-arvo. Monia lakkautettavia junayhteyksiä käyttävät paljon nuoret, opiskelijat ja eläkeläiset. Heille yksityisautoilu ei ole vaihtoehto. Myöskään korvaavat bussivuorot eivät ole todellinen vaihtoehto kaikille junan käyttäjille muun muassa hitaamman nopeuden sekä heikompien työskentelymahdollisuuksien takia.

Toimivat junayhteydet ovat tärkeitä maakuntien elinvoimaisuudelle. Esimerkiksi Pohjois-Karjalasta esitetyt leikkaukset lakkauttaisivat kaiken henkilöjunaliikenteen lukuun ottamatta Joensuusta Helsinkiin menevää yhteyttä. Liikenteen loppuminen Seinäjoelta Jyväskylään ja Keuruulta

Talousarvioaloite TAA 129/2015 vp

Tampereelle katkaisee tärkeitä itäisen ja läntisen raideliikenteen yhdistäneet poikittaisliikenneyhteydet. Junayhteyksien lakkauttaminen vaikeuttaa yritystoiminnan mahdollisuuksia maakunnissa ja heikentää edellytyksiä houkutella investointeja. Myös maakuntien houkuttelevuus muuttajien silmissä kärsii. Erityisesti junavuorojen lakkauttaminen tulee heikentämään maakuntien keskustaupunkien korkeakoulujen vetovoimaa. Maakuntien matkailuelinkeinolle junaliikenteen loppuminen on paha takaisku.

Y-junan liikennöinnin lakkauttaminen on uhka koko läntisen Uudenmaan kehittymiselle ja veto-voimaisuudelle. Länsi-Uudenmaan kunnat, esimerkiksi Siuntio ovat toteuttaneet valtakunnallisten alueenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan periaatteita ja kaavoittaneet asumista asemanseuduille. Y-junan lakkauttamisen seurauksena liikenne asemilta loppuu ja näin valtio hankaloittaa sen tavoitteen toteuttamista, jota se on aikaisemmin edellyttänyt. Y-junan liikennöinnin lakkauttamisen seurauksena asemien lähistöjen asuntojen arvot laskevat huomattavasti. Asuntojen arvonalennus on kohtuuton seuraus yksittäisille kansalaisille, jotka ovat investoineet asumiseen joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä.

Reilun miljoonan säästö kohdistuu kehittämishankkeisiin, joilla pyritään kehittämään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä, kilpailukykyä ja houkuttelevuutta pitkällä aikavälillä. Säästötoimien seurauksena joukkoliikenteen digitalisaatiohankkeet uhkaavat viivästyä: muun muassa joukkoliikenteen ja laajemmin liikkumisen palveluiden kehittäminen yhteiskäyttöiseksi lykkäytyy.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 15 000 000 euroa momentille 31.30.63 joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen.

Helsingissä 9.10.2015

Jyrki Kasvi vihr
Pekka Haavisto vihr
Emma Kari vihr
Jani Toivola vihr
Ville Niinistö vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Heli Järvinen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Krista Mikkonen vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr
Satu Hassi vihr
Touko Aalto vihr
Johanna Karimäki vihr